

1 Les trois cas

الإِغْرَابُ

	Sujet	Complément	Indirect
Singulier	ـَ / ـِ / ـُ	ـَ / ـِ / ـُ	ـَ / ـِ / ـُ
Pl. masc.	ـُورَ	ـِينَ	ـِينَ
Pl. fém.	ـَاتِ	ـَاتِ	ـَاتِ
Duel	ـَانِ	ـَيْنِ	ـَيْنِ
Emplois	sujet, attribut	complément, après كَانَ, attribut de كَانَ, temps / lieu	après préposition, 2° terme d'idāfa

2 كَانٌ et ses sœurs / إِنَّ

إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا

إِنَّ certes	أَنَّ que	كَأَنَّ comme si
لَكِنَّ mais	لَيْتَ si seulement	لَعَلَّ peut-être, afin que
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ	sujet -a, attribut -u	
كَانَ اللَّهُ غَفُورًا	sujet -u, attribut -a	

Avec pronom : إِنِّي، إِنَّهُ، إِنَّا، لَعَلَّكُمْ، لَيْتَنِي.

3 Les diptotes

الْمَمْنُوعُ مِنَ الصَّرْفِ

Pas de tanwīn ; **fathā** au cas indirect (فِي مَسَاجِدَ) sauf avec l'article ou en idāfa (فِي الْمَسَاجِدِ).

Prénoms f. / étrangers	فَاطِمَةُ، إِبْرَاهِيمُ
Lieux	مَكَّةُ، مِصْرُ
Couleurs، أَفْعَلُ	أَحْمَرُ، زَرْقَاءُ، أَكْبَرُ
Pluriels	مَسَاجِدُ، مَصَابِيحُ، عُلَمَاءُ

Finale faibles : قَاضِيًا / الْقَاضِي / قَاضٍ invariable. هُدًى

4 Les modes du présent

رَفْعُ الْمُضَارِعِ وَنَضْبُهُ وَجَزْمُهُ

Mode	Après	Forme
Indicatif	لَا، سَدَ، (rien)	يَكْتُبُ · يَكْتُبُونَ
Subjonctif	أَنْ، لَنْ، كَيْ، لِ، حَتَّى	يَكْتُبْ · يَكْتُبُوا
Apocopé	لَمْ (défense)، لَ (ordre)، condition	يَكْتُبْ · يَكْتُبُوا

يَكْتُبُونَ ← لَمْ يَكْتُبُوا · تَكْتُبِينَ ← لَنْ تَكْتُبِي : ن

5 Les verbes faibles

الْأَفْعَالُ الْمُعْتَلَّةُ

Type	Passé	Présent	Impér.	Apocopé
و initial	وَصَلَ	يَصِلُ	صِلْ	لَمْ يَصِلْ
Milieu	قَالَ · قُلْتُ	يَقُولُ	قُلْ	لَمْ يَقُلْ
Milieu	نَامَ · نِمْتُ	يَنَامُ	نَمْ	لَمْ يَنَمْ
Fin	دَعَا · دَعَوْتُ	يَدْعُو	ادْعُ	لَمْ يَدْعُ
Fin	مَشَى · مَشَيْتُ	يَمْشِي	امْشِ	لَمْ يَمْشِ

6 Le passif

الْمَنْبِيُّ لِلْمَجْهُولِ

Passé	أُرْسِلَ ← أُرْسِلَ · كُتِبَ ← كُتِبَ
Présent	يُكْتُبُ ← يُكْتُبُ
Creux	قَالَ ← قِيلَ، يُقَالُ

Le complément devient sujet (-u) : كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ · كُتِبَ الدَّرْسُ :

7 Les relatifs

الْأَسْمَاءُ الْمَوْصُولَةُ

الَّذِي	الَّتِي	الَّذِينَ	الَّتَاتِي
الَّذِي	الَّتِي	الَّذِينَ	الَّتَاتِي
celui qui	ce que	ceux qui	celle qui

Pronom de rappel : الْكِتَابُ الَّذِي قَرَأْتُهُ · après un nom indéfini, pas de relatif : شَقَّةٌ فِيهَا ثَلَاثُ عُرْفٍ.

8 Les dix formes du verbe

أَوْرَانُ الْفِعْلِ

	Passé	Présent	Maṣdar	P. actif	P. passif	Ex.
I	فَعَلَ	يَفْعَلُ	(variable)	فَاعِلٌ	مَفْعُولٌ	كَتَبَ
II	فَعَلَ	يَفْعَلُ	تَفْعِيلٌ	مُفَعِّلٌ	مُفَعَّلٌ	عَلَّمَ
III	فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	مُفَاعَلَةٌ	مُفَاعِلٌ	مُفَاعَلٌ	جَاهَدَ
IV	أَفْعَلَ	يُفْعِلُ	إِفْعَالٌ	مُفْعِلٌ	مُفْعَلٌ	أَسْلَمَ
V	تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعُّلٌ	مُتَفَعِّلٌ	مُتَفَعَّلٌ	تَعَلَّمَ
VI	تَفَاعَلَ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعُلٌ	مُتَفَاعِلٌ	مُتَفَاعَلٌ	تَعَاوَنَ
VII	انْفَعَلَ	يَنْفَعِلُ	انْفِعَالٌ	مُنْفَعِلٌ	—	انْقَلَبَ
VIII	اِفْتَعَلَ	يُفْتَعِلُ	اِفْتِعَالٌ	مُفْتَعِلٌ	مُفْتَعَلٌ	اجْتَمَعَ
X	اسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلُ	اسْتِفْعَالٌ	مُسْتَفْعِلٌ	مُسْتَفْعَلٌ	سْتَغْفَرَ

II faire faire · III avec quelqu'un · IV causatif · V réfléchi de II · VI réciprocité ·

VII subir · VIII pour soi · X demander. Formes II-IV : présent en ي.

9 Participes, maṣdar, lieu, instrument

المُشْتَقَّاتُ

Participe actif	عَابِدٌ، مُعَلِّمٌ، مُسْتَغْفِرٌ
Participe passif	مَغْبُودٌ، مُعَلَّمٌ، مُنْزَلٌ
Maṣdar	عِبَادَةٌ، تَعْلِيمٌ، اسْتِغْفَارٌ
Lieu مَفْعَلٌ	مَسْجِدٌ، مَكْتَبٌ، مَطْبَخٌ
Instrument مِفْعَالٌ	مِفْتَاحٌ، مِصْبَاحٌ

10 La condition

الشَّرْطُ

إِنْ	possible + apocopé	إِنْ تَدْرُسْ تَنْجَحْ
إِذَا	attendu + passé (sens futur)	إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ صُفْنَا
لَوْ	irréel + passé, لَ en réponse	لَوْ دَرَسْتَ لَنَجَحْتَ
مَا / مَنْ	quiconque / quoi que + apocopé	مَنْ يَصْبِرْ يَفْزُ

فَ dans la réponse si : phrase nominale, impératif, لا de défense, لَ en réponse, لَنْ, لَوْ, لَوْ de défense, لَوْ (فَهُوَ حَسْبُهُ).

11 Comparer

اسْمُ التَّفْضِيلِ

أَكْبَرُ مِنْ، أَغْلَى، أَهَمُّ : أَفْعَلُ مِنْ (invariable).

أَكْبَرُ مَسْجِدٍ	la plus grande mosquée
أَكْرَمُ النَّاسِ	le plus noble des gens
الْكُبْرَى، الْعُلْيَا، الْحُسْنَى	féminins
خَيْرٌ، شَرٌّ	meilleur, pire

12 Exception et insistance

الاستثناء والتوكيد

Exception	(-a) حَضَرُوا إِلَّا يُوسُفَ
Restriction	إِنَّمَا · مَا ... إِلَّا
قَدْ + passé	certain, déjà
قَدْ + présent	parfois
Insistance	لَنَرَا جَعَنَ : نَ · نَ + présent + لَ

13 Les nombres de 11 à 1000

الأَعْدَادُ

11 - 12	اِثْنَتَا عَشْرَةَ سُورَةً · أَحَدُ عَشَرَ كُوكَبًا
13 - 19	خَمْسَةَ عَشَرَ يَوْمًا (unité inversée)
20 - 99	خَمْسَةُ وَعِشْرُونَ يَوْمًا
100 · 1000	أَلْفُ سَنَةٍ · مِائَةُ يَوْمٍ

11-99 : nom au singulier, cas complément · 3-10 : pluriel indirect · 100, 1000 : singulier indirect.

14 Récit, discours, invocations

السُّرْدُ وَالِدَعَاءُ

Liens	وَفَ، ثُمَّ، لَمَّا، إِذْ
Imparfait	كَانُوا يَحْسُدُونَهُ
État	رَجَعُوا يَبْكُونَ
Exclamation	مَا أَجْمَلَ الْعَفْوَ!
Après قَالَ	إِنَّ
Autres verbes	أَنْ + subj. · أَنْ + nom
Invocation	آتِنَا، قِنَا، اغْفِرْ لَنَا : رَبَّنَا + impératif

15 Les clés du juz' 'Amma

مَفَاتِيحُ جُزْءِ عَمَّ

Serment	وَالْعَصْرِ، وَالصَّحَى
Scène future	إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ
Interpellation	أَلَمْ تَرَ، هَلْ أَتَاكَ، وَمَا أَذْرَاكَ
Rejet	كَلَّا

La méthode : **qui parle ? quel verbe (temps, forme) ? quelle construction ?** puis la racine.